

BAANBREKEND

Toen de eerste autofabrikant op het idee kwam om een compacte *sports utility vehicle* met een zelfdragende carrosserie te gaan bouwen, verkocht Jeep al jarenlang zo'n auto. De Cherokee viert dit jaar zijn dertigste verjaardag.

Tekst en foto's: Igor Stuijzand

Je kunt de Amerikaanse autoconcerns er moeilijk van betichten dat ze achter de feiten aanlopen. Als er nieuwe technieken toepassing vinden in een auto, komt het idee erachter vaak uit de Verenigde Staten. Een voorbeeld: motoren met cilinderuitschakeling beginnen nu pas door te breken in Europa, maar Cadillacs V8-6-4-motor was er dik 30 jaar geleden al van voorzien. Grootlichtassistentie? Kijk naar Amerikaanse auto's uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Het laat zich daarom makkelijk raden waar de eerste compacte terreinwagen met een zelfdragende carrosserie – lees: de SUV zoals wij die tegenwoordig kennen – vandaan komt. Inderdaad: uit de Verenigde Staten. Precies dertig jaar geleden introduceerde Jeep de geheel nieuwe Cherokee. Jeep liep niet voor de eerste keer de tijd ver vooruit. De Willys MB – gebouwd voordat Jeep 'Jeep' heette – kan worden beschouwd als de allereerste terreinwagen die in grote aantallen werd gebouwd, in eerste instantie voor militaire doeleinden.

Willys gebruikte de modelnaam Jeep voor het eerst in 1943. Het is niet helemaal duidelijk waar de naam vandaan komt. Vaak wordt aangenomen dat het een verbastering is van de afkorting G.P. – voor *general purpose* – maar de auto zou ook vernoemd kunnen zijn naar Eugene the Jeep, een personage uit de Popeye-cartoons dat opdook op de meest onverwachte momenten. Hoe dan ook: na afloop van de Tweede Wereldoorlog was Willys de eerste fabrikant die terreinwagens ging bouwen voor civiel gebruik.

WASLIJST

Zoals het wel vaker met goede voorbeelden gaat, kreeg ook de Jeep CJ (van Civilian Jeep) spoedig navolging. In 1948 verscheen de Land Rover Series I, Mercedes kwam in 1949 met de Unimog, Alfa Romeo ontwikkelde de 1900M 'Matta', Toyota bouwde in 1951 de Land Cruiser BJ en zo ontstond een hele waslijst offroad-voertuigen. Deze toonden zich niet alleen nuttig voor militair gebruik, ze waren ook zeer geschikt voor agrarische doeleinden, in de bosbouw, bij brandweerkorpsen en postrijen en als lichte vrachtwagen. Of

gewoon voor de lol. En waarom zou je een terreinwagen niet dagelijks willen gebruiken? Opnieuw was Jeep de eerste die inspeelde op deze behoefte. In 1962 verscheen de Wagoneer (codenaam SJ, van Senior Jeep), de eerste luxe en comfortabele *everyday offroader* voor het hele gezin.

Willys was intussen overgenomen door Kaiser Motors, dat zich geheel concentreerde op de bouw van de Jeep-modellen. Vervolgens werd Kaiser-Jeep in 1970 door de American Motors Corporation (AMC) opgekocht. Met modellen als de Hornet, de Gremlin en de Pacer speelde AMC ten tijde van de oliecrisis in op de toenemende vraag naar zuinige, compacte auto's, maar door de moordende concurrentie uit Europa en Japan zonder groot succes. In 1979 ging Renault op avontuur in Amerika en kocht het zich in bij het noodlijdende AMC. Dankzij de financiële injectie uit Frankrijk kon de opvolger van de Jeep Wagoneer verder worden ontwikkeld.

Voordat Renault een meerderheidsbelang vergaarde in AMC, was achter de schermen al gestart met de ontwikkeling van de

XJ (Experimental Jeep). Nog meer dan bij de Wagoneer uit 1962, werd de auto door zijn ontwerpers benaderd als een ruime, luxe, comfortabele en vooral terreinvaardige stationwagon. Efficiëntie was een ander aandachtspunt. Met de oliecrisis nog vers in het geheugen, werd het belang van zuinige motoren ook in de Verenigde Staten niet onderschat. Met de komst van Renault werden de ontwerpers aangemoedigd om verder kijken dan de Amerikaanse grenzen. Compacte buitenmaten en een zelfdragende carrosserie hielpen het verbruik van de motoren terug te dringen.

REVOLUTIE

Precies dertig jaar geleden bracht de nieuwe Jeep Cherokee een revolutie teweeg. In de 4x4-wereld had nog nooit iemand zo'n moderne auto gezien. Solide ladderchassis waren nog steeds de norm, maar de Cherokee toonde aan dat een zelfdragende constructie (waarbij de kokerbalken in de carrosserie zijn geïntegreerd) allerlei voordelen met zich meebracht. Vooral op gewichtsgebied. Toch was de auto nog steeds een serieuze terreinwagen. Voorzien van robuuste

Met de oliecrisis nog vers in het geheugen, werd het belang van zuinige motoren ook in de Verenigde Staten niet onderschat.

starre assen en inschakelbare vierwielaandrijving met lage gearing en een lock-up, waren de terreincapaciteiten van de Cherokee zoals je die van een Jeep mocht verwachten.

Overigens moeten die efficiënte motoren wel vanuit een Amerikaans oogpunt bekeken worden. De forse 5,0 tot 6,5 liter grote V8-motoren uit de oude Wagoneer hadden het veld geruimd, maar de nieuwe Cherokee kon nog altijd besteld worden met een vier liter grote zes-in-lijn. Die kwam aan een vermogen van zo'n 175 pk en een lui koppel van 300 Newtonmeter, die door een automatische vierversnellingsbak op de achterwielen werd overgebracht. Vierwielaandrijving in combinatie met (naar wens) een lage gearing, kon met de extra hendel op de mid-tunnel worden ingeschakeld. Naast de vierliter zescilinder waren er gedurende de 18 jaar lange levenscyclus van de Cherokee ook een 2,4-liter viercilindermotor, een 2,8-liter V6 en een 2,1- en 2,5-liter turbodiesel beschikbaar.

De Cherokee oogt nog aardig fors, maar zijn afmetingen zijn verge-

lijikbaar met die van de Renault Captur. Hij is slechts een paar centimeter langer en hoger, terwijl zijn wielbasis iets korter is. Doordat de Cherokee tot 2001 in productie bleef en je de auto nog zo vaak op straat tegenkomt, zou je niet verwachten dat de auto 30 jaar geleden werd geïntroduceerd. Bij de Jeep Wagoneer Limited is die leeftijd een stuk geloofwaardiger. Door het extra chroom, de dubbele koplampen, de houtfineerbestickering en de gebruikte materialen aan boord, heeft hij een veel klassiekere uitstraling. Doordat de Cherokee in 1983 zo vooruitstrevend was, kan hij met recht gezien worden als een icoon uit de Amerikaanse autogeschiedenis.

ANTWOORD

Of de Jeep Compass die status ooit zal krijgen, is de vraag. Zo baanbrekend als de Wagoneer SJ en de Cherokee XJ is de in 2007 geïntroduceerde compacte suv-tweeling Compass/Patriot namelijk niet. Op basis van het PM/MK-platform dat Chrysler samen met Mitsubishi had ontwikkeld, vormde de auto

vooral een antwoord op de succesvolle compacte suv's uit Japan en Zuid-Korea. Maar verschenen die niet pas, toen Jeep allang zo'n auto bouwde? Om de Compass te bestempelen als een *me too*-product, is te zwart-wit. De auto diende veel meer als opvulling van de ruimte die vrijkwam toen de Cherokee in 2001 werd vervangen door de grotere Liberty/Cherokee.

Niet iedere Jeep-koper zit verlegen om geweldige offroad-capaciteiten. De Compass is daarom veel meer toegespitst op asfaltgebruik en alleen in de meest krachtige motorvarianten nog standaard voorzien van vierwielaandrijving. De McPherson-veerpoten voor en de mooie onafhankelijke multilink-wielophanging achter zijn mijlver verwijderd van de starre assen waarop de klassieke Cherokee een baan door het zware terrein ploeterde. Voorzien van 4WD beschikt de Compass over een computergestuurde aandrijflijn, waarbij je met een schakelaar tussen de voorstoelen de Lock-functie inschakelt. Nieuw voor modeljaar 2014 is de zestraps automatische transmissie,

die standaard is op de Compass 2.4 Limited. De bak wordt ingekocht bij Hyundai en vervangt de aloude CVT. Aangezien de viercilinder benzinemotor voortkomt uit een samenwerkingsproject tussen het voormalige DaimlerChrysler, Mitsubishi en Hyundai, is de afkomst van de automaat geen gekke keuze. De 2,4 liter grote krachtbron levert 170 pk en een koppel van 220 Nm.

Hoewel de Compass te boek staat als een compacte suv, is hij aan alle kanten groter dan de klassieke Cherokee. Dat toont nog maar eens aan hoe ver de Cherokee zijn tijd vooruit was. Toen de eerste autofabrikant op het goede idee kwam om een compacte *sports utility vehicle* te gaan ontwikkelen, werd zo'n auto al jarenlang door Jeep gebouwd. Hoe baanbrekend de Cherokee 30 jaar geleden was, wordt nu eigenlijk pas echt duidelijk.

DANK AAN

Cherokee Land (www.cherokeeland.nl) uit Muiderberg voor het ter beschikking stellen van de Wagoneer.

JEEP COMPASS 2.4 LIMITED 4X4

AANDRIJVING benzinemotor, vier-in-lijn, watergekoeld, voorin overdwars geplaatst, multipoint benzine-inspuiting, 4 kleppen per cilinder, variabele kleptiming, 2 balansassen; boring x slag: 88 x 97 mm, cilinderinhoud: 2359 cm³; compressieverhouding: 10,5 : 1; max. vermogen: 125 kW / 170 pk bij 6000 tpm; max. koppel: 220 Nm bij 4500 tpm; zestraps automaat; permanente 4WD met lock-up.
CARROSSERIE – ONDERSTEL stalen vijfdeurs carrosserie, zelfdragend; v. McPherson-veerpoten, draagarmen, stabilisator; a: onafh. multilink-oph., schroefveren, schokdempers, stabilisator; ESP; remmen v: gevent. schijven, a: schijven; ABS, remassistent; banden v/a: 215/55 R 18.
TECHNISCHE GEGEVENS L/B/H: 4465 / 1812 / 1651 mm; wielbasis: 2635 mm; leeggewicht: 1486 kg; max. laadvermogen: 524 kg; inhoud kofferbak: 458 - 1269 l; acceleratie 0-100 km/h: 10,7 sec.; topsnelheid: 187 km/h; gem. EU-verbruik: 9,0 l/100 km (1 : 11,1), CO₂-uitstoot: 209 g/km; 39.490 euro niet leverbaar.

JEEP WAGONEER 4.0L LIMITED 4X4 (1988)

AANDRIJVING benzinemotor, zes-in-lijn, 1 centraal geplaatste nokkenas, 2 kleppen per cilinder, watergekoeld, voorin in lengte geplaatst; Renix MPI-injectie; boring x slag: 98,4 x 87 mm, cilinderinhoud: 3960 cm³; compressieverhouding: 8,75 : 1; max. vermogen: 129 kW / 173 pk bij 4500 tpm; max. koppel: 300 Nm bij 2500 tpm; viertraps automaat; inschakelbare 4WD, lage gearing.
CARROSSERIE – ONDERSTEL stalen vijfdeurs carrosserie, zelfdragend; v: starre as met geleide-armen, schroefveren, schokdempers, stabilisator; a: starre as, bladveren, schokdempers, stabilisator; remmen v: schijven, a: trommels; banden v/a: 225/75 R 15.
TECHNISCHE GEGEVENS L/B/H: 4198 / 1791 / 1608 mm; wielbasis: 2575 mm; leeggewicht: 1545 kg; acceleratie 0-100 km/h: 9,5 sec.; topsnelheid: 180 km/h; gem. verbruik: ca. 12,5 l/100 km (1 op 8,0); huidige verkoopprijs 16.750 euro (www.cherokeeland.nl)